

Wat is er mis met het (straat)gezag van de politie?

-
Iets anders dan je denkt

Jurriën Rood

Filmer/filosoof bij de politie AA

- 2007-2011
Gezagsonderzoeken
- Film: Webdocs
'De Onbekende Politie'
www.deonbekendepolitie.nl
Praktische filosofie, op basis
van politie-ervaringen

Gezagsonderzoeken

Aanleiding: 'tanend politiegezag' in de media

Onderzoeksvragen:

- Heeft de politie AA een gezagsprobleem?
- Hoe ziet het politie(straat)gezag er precies uit?

Wat is gezag ?

definitie Max Weber (*Wirtschaft und Gesellschaft*, 1922):

• **Gezag (Autorität) = toegekende macht**

Macht = vermogen om andermans gedrag te beïnvloeden,
ook *tegen diens wil*

Gezag = bijzondere vorm van macht: kans om aan
bevelen te doen gehoorzamen met minimale *instemming*

• Twee actieve partijen in gezagsrelatie: gezagsuitoefening en
gezagstoekenning. P en B: Politie en Bevolking

Wat is (straat)gezag ?

- Gezag als mening; 'aanzien'
- Gezag als concreet gedrag; gehoorzaamheid

Agent: Wilt u doorlopen, alstublieft?

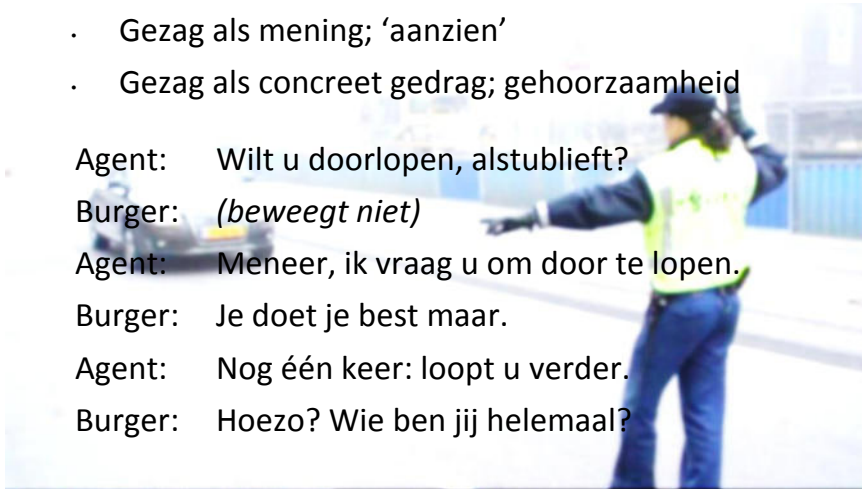
Burger: *(beweegt niet)*

Agent: Meneer, ik vraag u om door te lopen.

Burger: Je doet je best maar.

Agent: Nog één keer: loopt u verder.

Burger: Hoezo? Wie ben jij helemaal?

Gezagsonderzoeken

Veldonderzoek:

1. Ervaren agenten
2. Politiestudenten
3. Lastigste buurten

Straatgezag politie AA

- groot
- bijzondere vorm

De pratende politie

- Praten als actief gezagsmiddel; 'ons belangrijkste wapen is de mond'; geen gezelligheidsmiddel
- SOVA: sociale vaardigheden
Belangrijke rol voor methodes, bv 'van der Steen':
bekeuringsgesprekken volgens ABC – model
- Kenmerken: gestructureerd, de-escalerend, verbaal.
Gezag gaat uit van mondige burger, geeft ruimte en handhaaft toch

Onderdelen van politiegezag

LICHAMELIJKE VAARDIGHEDEN; houding

MOND; verbale en sociale vaardigheden

WAPENS; geweldsmiddelen

KENNIS; wetten, regelgeving

UNIFORM; symbool voor organisatie & systeem

Onderdelen van politiegezag

LICHAMELIJKE VAARDIGHEDEN; houding

MOND; verbale en sociale vaardigheden

WAPENS; geweldsmiddelen

KENNIS; wetten, regelgeving

UNIFORM; symbool voor organisatie & systeem

Communicatief gezag; praten en handhaven

Gezagslastige buurten

- Communicatief gezag
- Speciale aanpak: bejegeningprofiel, zero tolerance?

Tweesporenaanpak: meer van beide, praten èn handhaven

Gezagslastige buurten

Wat doet de burger als een politieagent hem/haar iets vraagt of opdraagt?

- a) Gevolg geven 76%
- b) Gevolg geven onder protest 18%
- c) Geen gevolg geven 6%

Totaal 134 contacten in 10 middagdiensten, zomerse weekends
2 beledigingen, 1 incident

Paradigma's van politiegezag

- 1) Traditioneel; gewelddadig, dwingend. *Hard*
- 2) Niet autoritair; vriendelijk, gedogend, pratend. Politie als beste vriend. *Soft*
- 3) Communicatief; praten en handhaven

Wat is er mis met politie(straat)gezag?

Waarom toch idee van 'tanend gezag' politie?

- Publieke beeld loopt achter bij werkelijkheid
- Politiegezag heeft slecht imago

1

4 - 06 - 2014

2

Mis met straatgezag politie ?

3

Redenen voor imago problemen

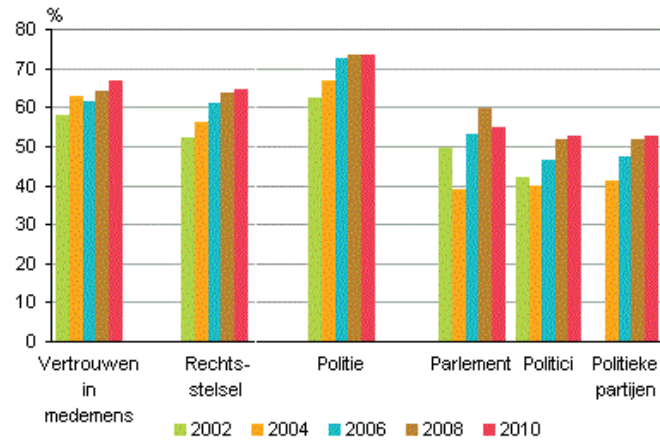
- Weinig veldonderzoek
- Defensieve houding politie
- Eenzijdige berichtgeving media, sensatie
- Alarmistische enquêtes

4 - 06 - 2014

Mis met straatgezag politie ?

14

Vertrouwen in instituties

Bron: CBS, ESS

Redenen voor imagoproblemen - 2

- Weinig veldonderzoek
- Defensieve houding politie
- Eenzijdige berichtgeving media, sensatie
- Alarmistische enquêtes
- Politie als enig verantwoordelijke voor orde- en geweldsproblemen
- Imago van 'gezag' in egalitaire samenleving
- Gezag = gezagsuitoefening, consumentenhouding
- Slingermodel gezag belet uitzicht op derde weg

Echte problemen van gezag

- Positie andere gezagsuitoefenaars zwakker dan die van politie; (publieke werkers, overheid zelf)

Wat te doen ?

- Nieuwe houding t.o. autoriteit gevraagd
Communicatief gezag politie als voorbeeld voor alle andere partijen:
betrokken handhaving bij gezagsuitoefening,
erkenning regels bij gezagstoekenning
- Politie:
- Goede voorbeeld blijven geven
 - Dit beter bekend maken, in woord en beeld
 - Streven naar bondgenootschap met bevolking

Dank voor uw aandacht